

DOI <https://doi.org/10.30525/978-9934-26-412-2-51>

THE MAIN PRINCIPLES OF SOCIAL PROTECTION POLICY IN UKRAINE DURING WARTIME

ОСНОВНІ ЗАСАДИ ВЕДЕННЯ ПОЛІТИКИ СОЦІАЛЬНОГО ЗАХИСТУ В УКРАЇНІ В ПЕРІОД ВІЙНИ

Vozna L. B.

*Candidate of Economic Sciences,
Associate Professor,
Associate Professor at the Department
of Social Welfare
and Personnel Management*

Mykytyuk Ya. Yu.

*4th year student of the Faculty
of Economics
Ivan Franko National University of Lviv
Lviv, Ukraine*

Возна Л. Б.

*кандидат економічних наук, доцент,
доцент кафедри соціального
забезпечення та управління
персоналом*

Микитюк Я. Ю.

*студентка IV курсу економічного
факультету
Львівський національний
університет імені Івана Франка
м. Львів, Україна*

Кожна країна має власні національні особливості соціального середовища та, відповідно, використовує заходи соціального захисту, орієнтуючись на інтереси свого населення. Вони мають на меті захистити громадян від різкого падіння доходів внаслідок економічних, природних чи соціальних криз та покращити доступ до соціальних послуг. Варто зазначити, що усі програми соціального захисту спрямовані на тих, хто цього найбільше потребує.

Зокрема ця підтримка може мати форму грошової допомоги, як-от пенсії чи допомоги по безробіттю, або допомоги в натуральній формі, як-от послуги з догляду. В ЄС більшість пілг соціального захисту надають органи державної влади. Створення та фінансування систем соціального захисту є перш за все компетенцією держав, у той час як ЄС підтримує національні дії для забезпечення соціального захисту та соціальної конвергенції. Тому на сучасному етапі розвитку соціального захисту здійснюється реалізація заходів на подолання бар'єрів доступу громадян до соціальних послуг при переміщенні між країнами ЄС [5].

Отож, соціальний захист – це система заходів, що передбачає забезпечення соціального добробуту та безпеки громадян, здійснення компенсацій та подолання соціальних нерівностей.

Щодо України, то повномасштабне вторгнення стало викликом для всіх сфер суспільства та економіки держави, а соціальна захист громадян у період війни став надзвичайно важливим аспектом для забезпечення добробуту та безпеки населення.

Після масштабного вторгнення російської федерації 24 лютого 2022 року гостро постала проблема виплат пенсій, соціальних виплат і порядку отримання допомоги сім'ям, які опинилися в СЖО. До того ж, через активні бойові дії постала додаткова проблема – проблема допомоги, розміщення та виплат внутрішньо переміщеним особам. На сьогодні загальна кількість внутрішньо переміщених осіб в Україні перевищила позначку 4,8 млн, а загальна кількість населення на початок 2023-го, за оцінкою Інституту демографії та соціальних досліджень НАН України, становила від 28 до 34 мільйонів осіб.

Тому вже у березні 2022 року Міністерство соціальної політики, за підтримки Міністерства цифрової трансформації та Програми розвитку ООН в Україні, що отримали фінансову підтримку від Швеції, створили платформу " «ЄДопомога»", щоб вирішувати невідкладні потреби громадян, які постраждали від військової агресії Росії проти України. Протягом року платформа зібрала разом міжнародні організації та благодійників з усього світу [1]. Згідно з даними Міністерства соціальної політики, протягом року завдяки " «ЄДопомога»":

- міжнародні організації надали підтримку особам, які постраждали від війни, на суму майже 6 млрд гривень;
- 22 530 сімей отримали допомогу у вигляді харчових продуктів, ліків, палива від волонтерів на суму майже 7 млн гривень;
- зросла кількість благодійників (до 4649 осіб), що надають різні види підтримки на платформі «ЄДопомога» [3].

Особливу увагу щодо політики соціального захисту також було засереджено на громадянах, які з певних причин залишилися на тимчасово окупованих територіях. Міністерство соціальної політики продовжує нараховувати їм відповідні допомоги та виплати в повному обсязі. Дана інформація стосується і пенсій [2, 4].

До того ж, важливу роль у наданні допомоги та підтримки людям, які постраждали від війни відіграють недержавні організації (ГО):

- Карітас України;
- Волонтерська служба ООН;
- Лікарі без кордонів;
- Save the children;
- АСТЕД;
- People in Need.

Окрім громадських організацій, існує також багато інших організацій, які надають допомогу та підтримку людям в Україні. До них належать:

- Міжнародні організації: ООН, Європейський Союз, USAID, Всесвітній банк;

– Урядові організації: Міністерство соціальної політики України, Міністерство внутрішніх справ України;

– Благодійні фонди: Фонд Ріната Ахметова, Фонд Петра Порошенка.

Загалом, основні засади ведення політики соціального захисту зазвичай визначаються для забезпечення соціального добробуту, справедливості та рівноправ'я в суспільстві. Ці засади можуть варіюватися в залежності від конкретних суспільних та економічних умов, але їх основні ідеї залишаються незмінними:

1. універсальність – доступність послуг для всіх громадян, незалежно від їхнього соціального становища, фінансового стану чи інших критеріїв;

2. справедливість та рівноправ'я – справедливий розподіл ресурсів та можливостей, а також захист прав та інтересів всіх соціальних груп;

3. солідарність – підтримка громадян, які знаходяться в складному положенні;

4. адаптабельність – до змін у суспільстві та економіці, зокрема до змін в структурі зайнятості, демографії та інших факторів;

5. системна координація – ефективна система координації між різними галузями та рівнями влади;

6. інклюзивність – врахування потреб та характеристик різних соціальних груп, включаючи інвалідів, етнічні меншини, гендерні групи тощо;

7. партнерство і участь громадян – залучення громадян до прийняття рішень у сфері соціального захисту, а також створення партнерства між державою, громадянами та громадським сектором.

Отже, покращення соціального захисту населення залишається надзвичайно актуальним питанням. Багато країн по всьому світу занедбали розвиток цієї галузі економіки, що призвело до поширення невдоволення серед різних верств населення. Це невдоволення виражається через проведення мітингів та протестів, що значно послаблює потенціал розвитку країн. На нашу думку, для стабілізації соціально-економічного становища країни уряд повинен активно займатися питаннями соціального захисту населення. У цьому контексті важливо спрямовувати увагу на громадянина, його права та свободи, а також забезпечувати їх належний рівень захисту.

Література:

1. Постанова Кабінету Міністрів України від 07.03.2022 № 214 «Деякі питання надання державної соціальної допомоги та пільг на період введення воєнного стану» (зі змінами). URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/214-2022-%D0%BF#Text>

2. Постанова Кабінету Міністрів України від 26.02.2022 № 162 «Про особливості виплати та доставки пенсій, грошових допомог на період введення воєнного стану» (зі змінами). URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/162-2022-%D0%BF#Text>

3. Офіційний сайт Міністерства фінансів України. URL: <https://mof.gov.ua/uk> (дата звернення: 28.11.2023)

4. Петросян, К. Є., та Л. В. Котова. «Реалізація права на соціальний захист внутрішньо переміщеними особами: в аспекті забезпечення принципу верховенства права». Актуальні проблеми права: теорія і практика, № 1 (41) (20 травня 2021): 86–97

5. Статистична база даних за країнами світу. URL: <https://ru.tradingeconomics.com/country-list/gdp-per-capita?continent=europe> (дата звернення: 22.11.2023)

DOI <https://doi.org/10.30525/978-9934-26-412-2-52>

DELIBERATION OF HUMAN RIGHTS AND FREEDOMS IN THE MINDS OF A WAR CAMP IN UKRAINE RIGHTS ACTING

ОБМЕЖЕННЯ ПРАВ І СВОБОД ЛЮДИНИ В УМОВАХ ВОЄННОГО СТАНУ В УКРАЇНІ

Grynyo D.

Postgraduate

*Kyiv University of Law of the National
Academy of Sciences of Ukraine
Kyiv, Ukraine*

Гриньо Д.

аспірант

*Київський університет права
Національної академії наук України
м. Київ, Україна*

Актуальність. Україна вперше після Другої світової війни з 24 лютого 2022 року внаслідок військової агресії російської федерації опинилася в умовах воєнного стану на усій її території.

Згідно Указу Президента України №64/2022 від 24.02.2022 року [1] тимчасово, на період дії правового режиму воєнного стану, можуть обмежуватися конституційні права і свободи людини, передбачені статтями 30 – 34, 38, 39, 41 – 44, 53 Конституції України [2].

Законодавцем та органами публічної влади і органами місцевого самоврядування було прийнято ряд нормативно-правових актів, якими